

Υπόθεση T-47/01

Co-Frutta Soc. coop. rl

κατά

Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων

«Προσφυγή ακυρώσεως — Πρόσβαση στα έγγραφα — Απόφαση 94/90/ΕΚΑΧ, ΕΚ, Ευρατόμ — Απόρριψη — Κανόνας του συντάκτη — Κατάχρηση εξουσίας»

Απόφαση του Πρωτοδικείου (πέμπτο τμήμα) της 16ης Οκτωβρίου 2003 Π-4445

Περίληψη της αποφάσεως

- 1. Προσφυγή ακυρώσεως — Πράξεις δεκτικές προσφυγής — Έννοια — Πράξεις παράγουσες δεσμευτικά έννομα αποτελέσματα — Προπαρασκευαστικές πράξεις — Δεν περιλαμβάνονται — Απόφαση του γενικού γραμματέα περί αλλαγής της αρχικής θέσεως που είχε ληφθεί στο πλαίσιο αιτήσεως προσβάσεως στα έγγραφα της Επιτροπής — Περιλαμβάνονται (Άρθρο 230 ΕΚ· απόφαση της Επιτροπής 94/90, άρθρο 2 § 2)*

2. Επιτροπή — Δικαίωμα προσβάσεως του κοινού στα έγγραφα της Επιτροπής — Απόφαση 94/90 — Περιορισμοί της αρχής της προσβάσεως στα έγγραφα — Κανόνας του συντάκτη — Περιεχόμενο — Συγκέντρωση από την Επιτροπή, στο πλαίσιο ενιαίας μηχανογραφικής βάσεως, των δεδομένων που ανακοινώνονται από τα κράτη μέλη
(Απόφαση της Επιτροπής 94/90)
3. Επιτροπή — Δικαίωμα προσβάσεως του κοινού στα έγγραφα της Επιτροπής — Απόφαση 94/90 — Περιορισμοί της αρχής της προσβάσεως στα έγγραφα — Κανόνας του συντάκτη — Συσταλτική ερμηνεία — Βασικά έγγραφα όσον αφορά τη διαδικασία λήψεως αποφάσεων
(Απόφαση της Επιτροπής 94/90)
4. Επιτροπή — Δικαίωμα προσβάσεως του κοινού στα έγγραφα της Επιτροπής — Απόφαση 94/90 — Περιορισμοί της αρχής της προσβάσεως στα έγγραφα — Κανόνας του συντάκτη — Έγγραφα προερχόμενα από τα κράτη μέλη — Δυσχέρεια προσβάσεως στα έγγραφα όταν η σχετική αίτηση υποβάλλεται στα κράτη μέλη — Δεν ασκεί επιρροή
(Απόφαση της Επιτροπής 94/90)
5. Επιτροπή — Δικαίωμα προσβάσεως του κοινού στα έγγραφα της Επιτροπής — Απόφαση 94/90 — Περιορισμοί της αρχής της προσβάσεως στα έγγραφα — Κανόνας του συντάκτη — Δυνατότητα επικλήσεως του κανονισμού 1049/2001 προς στήριξη στενής ερμηνείας του κανόνα αυτού — Δεν υφίσταται
(Κανονισμός 1049/2001 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου απόφαση της Επιτροπής 94/90)
6. Επιτροπή — Δικαίωμα προσβάσεως του κοινού στα έγγραφα της Επιτροπής — Απόφαση 94/90 — Επανεξέταση αρχικής απορριπτικής απόφασεως — Διάσταση μεταξύ των αιτιολογιών — Κατάχρηση εξουσίας — Δεν υφίσταται
(Άρθρο 230 ΕΚ· απόφαση της Επιτροπής 94/90)

1. Μόνον τα μέτρα που παράγουν υποχρεωτικά έννομα αποτελέσματα δυνάμενα να επηρεάσουν τα συμφέροντα του προσφεύγοντος, μεταβάλλοντας, κατά τρόπο καθοριστικό τη νομική κατάσταση του, αποτελούν πράξεις δυνάμενες να αποτελέσουν το αντικείμενο προσφυγής ακυρώσεως κατά την έννοια του άρθρου 230 ΕΚ. Όταν πρόκειται για πράξεις ή αποφάσεις που καταρτίζονται σε περισσότερες της μιας φάσεις, ιδίως μετά το πέρας εσωτερικού χαρακτήρα διαδικασίας, αποτελούν, κατ' αρχήν, πράξεις δυνάμενες να αποτελέσουν το αντικείμενο προσφυγής ακυρώσεως μόνον τα μέτρα που καθορίζουν, κατά

τρόπο οριστικό, τη θέση του οργάνου μετά το πέρας τη διαδικασίας αυτής, αποκλεισμένων των ενδιάμεσων μέτρων των οποίων σκοπός είναι η προπαρασκευή της τελικής πράξεως.

Συναφώς, στο πλαίσιο της προβλεπόμενης από την απόφαση 94/90 διαδικασίας σχετικά με την πρόσβαση του κοινού στα έγγραφα της Επιτροπής, όταν, σε αρνητικής αρχικής απαντήσεως, ο ενδιαφερόμενος υποβάλλει αίτημα για επιβεβαίωση στον Γενικό Γραμματέα

της Επιτροπής προκειμένου να απαιτήσει την αναθεώρηση της θέσεως αυτής, η απόφαση του εν λόγω Γενικού Γραμματέα έχει τον χαρακτήρα της λήψεως οριστικής θέσεως του οργάνου. Ως εκ τούτου, μόνο το μέτρο που λαμβάνεται από τον Γενικό Γραμματέα, που έχει τον χαρακτήρα μιας αποφάσεως και αντικαθιστά πλήρως την προγενέστερη λήψη θέσεως, μπορεί να παραγάγει έννομα αποτελέσματα δυνάμενα να επηρεάσουν τα συμφέροντα του προσφεύγοντος και, ως εκ τούτου, να αποτελέσει το αντικείμενο προσφυγής ακυρώσεως δυνάμει του άρθρου 230 ΕΚ.

(βλ. σκέψεις 28-29, 31)

2. Δεν αρκεί για να απωλέσουν τα κράτη μέλη την ιδιότητά τους ως συντάκτη των εγγράφων κατά την έννοια της αποφάσεως 94/90, σχετικά με την πρόσβαση του κοινού στα έγγραφα της Επιτροπής, το γεγονός ότι η Επιτροπή συγκεντρώνει επί ενιαίας μηχανογραφικής βάσεως τα δεδομένα που ανακοινώνονται από τα κράτη μέλη όταν το όργανο αυτό περιορίζεται στο να τα συγκεντρώνει, με σκοπό μόνο να διευκολύνει το έργο της σύγκρισης και ελέγχου των διπλών καταμετρήσεων των στοιχείων, χωρίς όμως να μπορεί να προβαίνει η ίδια σε τροποποιήσεις, διορθώσεις ή σε οποιαδήποτε άλλη ενέργεια, εφόσον οι έλεγχοι ή οι κατάλληλες διορθώσεις των στοιχείων αυτών πρέπει να ζητούνται από τις εθνικές αρχές.

(βλ. σκέψη 47)

3. Μολονότι είναι αλήθεια ότι ο κανόνας του συντάκτη, με τον οποίο καθιερώνεται περιορισμός του δικαιώματος πρόσβασης που προβλέπεται από την απόφαση 94/90, σχετικά με την πρόσβαση του κοινού στα έγγραφα της Επιτροπής, πρέπει να ερμηνεύεται και να εφαρμόζεται στενώς, κατά τρόπο ώστε να μην περιορίζεται αυτό το δικαίωμα πρόσβασης, παρ' όλ' αυτά, η θέση κατά την οποία ο κανόνας αυτός, δεδομένου ότι πρέπει να ερμηνεύεται στενώς, δεν τυγχάνει εφαρμογής στις περιπτώσεις όπου τα ζητούμενα έγγραφα τρίτων αποτελούν τη βάση της κοινοτικής διαδικασίας λήψεως αποφάσεων, δεν μπορεί να γίνει δεκτός. Στο μέτρο που ο κώδικας συμπεριφοράς που έχει θεσπιστεί με την απόφαση 94/90 δεν προβλέπει περιορισμούς όσον αφορά την εφαρμογή του εν λόγω κανόνα, πρέπει να ερμηνεύεται υπό την έννοια ότι εφαρμόζεται πλήρως επί κάθε είδους εγγράφων τρίτων ως προς τα οποία έχει ζητηθεί πρόσβαση, χωρίς να είναι δυνατή η καθιέρωση διαφόρων βαθμίδων εφαρμοσιμότητας, ανάλογα με το εάν τα έγγραφα αυτά είναι δυνατό να επηρεάζουν τους οικείους οικονομικούς φορείς ή ανάλογα με τον τρόπο που τα χρησιμοποίησε η Επιτροπή κατά τη διαδικασία λήψεως αποφάσεων.

Εξάλλου, το νομολογιακό κριτήριο περιοριστικής ερμηνείας και εφαρμογής του κανόνα του συντάκτη επιβάλλεται ιδίως όταν υφίστανται αμφιβολίες σχετικά με τον συντάκτη του ζητούμενου εγγράφου. Όταν δεν υφίστανται αμφιβολίες εν προκειμένω, τα κράτη μέλη δεδομένου ότι αυτά είναι οι μόνοι συντάκτες των επιμάχων εγγράφων, μα τέτοια νομολογία δεν μπορεί να προβάλλεται εγκύρως.

(βλ. σκέψεις 57-58, 60-61)

4. Στο πλαίσιο της διαδικασίας που προβλέπεται από την απόφαση 94/90, σχετικά με την πρόσβαση του κοινού στα έγγραφα της Επιτροπής, οι δυσχέρειες που απαντώνται για την πρόσβαση στα ζητούμενα έγγραφα διά της απευθύνσεως στα κράτη μέλη, ουδεμία έχουν επίπτωση επί της νομιμότητας μιας αποφάσεως του οργάνου αυτού με την οποία έχει προβληθεί άρνηση πρόσβασης στα ζητούμενα έγγραφα για τον λόγο ότι συντάκτης τους είναι τα εν λόγω κράτη. Πράγματι, η θέση των κρατών μελών έναντι των ζητούμενων πληροφοριών, δεδομένου ότι κάτι τέτοιο εμπίπτει στις αντίστοιχες εσωτερικές έννομες τάξεις τους και υπόκειται στους περιορισμούς που έχουν θεσπιστεί από τις ισχύουσες σχετικώς εθνικές νομοθεσίες, δεν επηρεάζει την εκ μέρους της Επιτροπής ορθή εφαρμογή του κανόνα του συντάκτη που προβλέπει ο κοινοτικός νομοθέτης.
- (βλ. σκέψη 64)
5. Καθώς ο κανονισμός 1049/2001 για την πρόσβαση του κοινού στα έγγραφα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου και της Επιτροπής άρχισε να ισχύει στις 3 Ιουνίου 2001 και να εφαρμόζεται ύστερα από τις 3 Δεκεμβρίου 2001, ο εν λόγω κανονισμός δεν μπορεί να προβληθεί κατ' αποφάσεως της Επιτροπής ληφθείσα σε χρόνο προγενέστερο και σύμφωνη προς το καθεστώς που προβλέπεται από την απόφαση 94/90, σχετικά με την πρόσβαση του κοινού στα έγγραφα της Επιτροπής, προκειμένου να υποστηριχθεί στενή ερμηνεία του κανόνα του συντάκτη με αποτέλεσμα την αδυναμία εφαρμογής του.
- (βλ. σκέψη 65)
6. Μια πράξη θεωρείται ότι έχει εκδοθεί κατά κατάχρηση εξουσίας μόνον εφόσον προκύπτει, βάσει αντικειμενικών, καταλλήλων και συγκρινόντων αντικειμενικών στοιχείων, ότι ελήφθη με αποκλειστικό ή, τουλάχιστον, καθοριστικό σκοπό την επίτευξη σκοπών διαφορετικών από τους προβαλλόμενους, ή για την παράκαμψη διαδικασίας ειδικώς προβλεπομένης από τη Συνθήκη για την αντιμετώπιση των συγκεκριμένων περιστάσεων.
- Συναφώς, εφόσον το σύστημα που έχει καθιερωθεί από τον κώδικα συμπεριφοράς, όσον αφορά την πρόσβαση του κοινού στα έγγραφα του Συμβουλίου και της Επιτροπής, και τεθεί, όσον αφορά την Επιτροπή, με την απόφαση 94/90, εξαιτά την άρνηση χορηγήσεως των ζητηθέντων εγγράφων από διαδικασία διττής αιτήσεως, όπου μόνον η επιβεβαιωτική απόφαση του Γενικού Γραμματέα αποτελεί την τελική λήψη θέσεως του κοινοτικού οργάνου, η ύπαρξη διασταμένων αιτιολογιών τις οποίες έχει προβάλει η Επιτροπή στο πλαίσιο της διαδικασίας επανεξετάσεως δεν μπορεί να θεωρηθεί ως ένδειξη καταχρήσεως εξουσίας, εφόσον η προβλεπόμενη από τη διάταξη αυτή διαδικασία αναθεωρήσεως έχει ακριβώς ως αντικείμενο να καταστεί δυνατό στον Γενικό Γραμματέα να αναθεωρήσει το ζήτημα, χωρίς να δεσμεύεται από τις προηγούμενες θέσεις των αρμοδίων υπηρεσιών.

(βλ. σκέψεις 72-73)